

Lekcja 7

15 listopada

## ODDAWANIE CZCI BODU W STREFIE WOJNY

**Tekst przewodni:** Mt 6,33.

**Zakres studium:** Joz 5,1-7; Wj 12,6; 1 Kor 5,7; Joz 8,30-35; Pwt 8,11.14; Hbr 9,11-12.

### Część I: Przegląd

Po czterdziestu latach koczowania na pustyni Izraelici wreszcie postawili stopy w Ziemi Obiecanej. Z pewnością niezwykłym przeżyciem było dla nich przejście przez Jordan i spełnienie odwiecznej obietnicy. Jednak nadal znajdowali się na terytorium wroga i czekały ich jeszcze wielkie wyzwania w strefie wojny, która daleko przerastała ich własne siły. Był to zatem czas przygotowania. Zamiast skupiać uwagę na broni, strategii i obliczaniu sił, musieli przygotować swoje serca, a służyć temu miały między innymi ceremonie wyostrające ich duchową percepcję i ujmujące ich w karby lojalności wobec Pana. W miarę postępu podboju te rytuały odnowienia przymierza były ciągłym przypomnieniem ich potrzeby duchowego przygotowania.

W tym tygodniu dokonamy przeglądu ważnych wydarzeń podczas podboju, w ramach których Jozue prowadził Izraelitów do odnowienia ich poświęcenia dla Pana. Wydarzenia te ściśle wiążą się z rytuałami stanowiącymi istotne przekazy tradycji i wartości, komunikującymi znaczenia i wyrażającymi emocje. Ważnym elementem biblijnych rytuałów jest ich prorocza wymowa wskazująca na Chrystusa i rzeczywistość Jego zbawczego dzieła. W tej lekcji przyjrzymy się bliżej rytuałom obrzezania i Paschy dokonanych przez Izraelitów tuż po przekroczeniu Jordaniu, a także budowie ołtarza w kontekście odnowienia przymierza opisanego w *Księdze Jozuego*. Analizując te ceremonie możemy zastanowić się nad ich znaczeniem w przeszłości oraz ich przesłaniem dla nas, stojących na granicy niebiańskiego Kanaanu.

### Część II: Komentarz

#### Moc rytuałów

Rytuały odgrywają ważną rolę jako znaczniki ważnych życiowych wydarzeń, także w naszych czasach. Przewijają się przez życie człowieka, rozciągają się na rodzinę, szkołę, pracę i kontekst religijny. Nie przypadkiem Bóg posłużył się mocą rytuału, by przekazać ważne elementy Jego planu dla ludzkości. Te starotestamentowe rytuały, które często zawierały element krwi, potu i łez, wryły wieczne prawdy w umysłach ludzi ucząc ich o charakterze Boga, ludzkiej kruchości oraz Bożym planie wypełnienia przepaści spowodowanej przez grzech.

#### Obrzezanie

W kontekście *Księgi Jozuego* rytuał obrzezania służył jako przypomnienie Izraelitom o ich prawdziwej tożsamości jako społeczności przymierza. Usunięcie napletków w bardzo wymowny sposób wskazywało na usunięcie dawnego statusu Izraelitów jako niewolników faraona („hańby Egiptu”). Teraz mieli oni wybór służenia Jahwe, który powołał ich do całkowitego poświęcenia się Jemu. Obrzezanie mężczyzn polegające na chirurgicznym usunięciu napletka było praktykowane co najmniej od trzeciego tysiąclecia przed naszą erą w różnych społeczeństwach. Rytuał ten oznaczał zazwyczaj ważne przejście, takie jak początek dorosłości czy zawarcie małżeństwa, ale niekoniecznie miał znaczenie religijne. W przymierzu Boga z Abrahamem obrzezanie stanowi znak poświęcenia i nowej tożsamości. Także mężczyźni nie będący Izraelitami a przyłączający się do społeczności izraelskiej mieli przejść obrzezanie oznaczające ich nowy status jako duchowych potomków Abrahama (Rdz 34,15-24; Wj 12,48).

Z nowotestamentowego punktu widzenia obrzezanie jako znak odrębności izraelskiej tożsamości nie obowiązuje już chrześcijan jako nowego stworzenia ustanowionego przez Jezusa (Ga 6,15; Kol 2,11-13; Dz 15). Jednak wezwanie Pawła do obrzezania serca nie jest czymś zupełnie nowym. Już w pierwotnym kontekście fizyczny znak obrzezania miał być postrzegany jedynie jako zewnętrzna oznaka wewnętrznej przemiany (Pwt 30,6). Taki pogląd podkreślają również prorocy, w tym Jeremiasz, który wzywał mieszkańców Jerozolimy: „Obrzeźcie się dla Pana i usuńcie nieobrzezki waszych serc” (Jr 4,4; por. Jr 9,25-26). Zatem już *Stary Testament* przewidywał metaforyczny i etyczny wymiar tego rytuału. Fakt, iż oderwane od właściwego wewnętrznego nastawienia „obrzezanie nie ma żadnego znaczenia” (1 Kor 7,19), był znany już w czasach starotestamentowych.

Obecnie adwentyści dnia siódmego, podobnie jak inni chrześcijanie, „rozumieją chrzest jako symbol (metaforycznego) udziału w śmierci, pogrzebie i zmartwychwstaniu Chrystusa, a także symbol przystąpienia do Bożego ludu nowego przymierza *zastępujący obrzezanie* (Kol 2,11-12)” (J.C. Peckham, *God With Us: An Introduction to Adventist Theology*, Berrien Springs 2023, s. 595-596). Można zapytać o powód tej zmiany. Praktyka obrzezania była ściśle związana z oczekiwaniem na przyjście obiecane Mesjasza będącego potomkiem Abrahama. Trwałe oznaczenie organu płciowego Abrahama miało przypominać jemu i jego potomkom, że dzieło Boże nie jest zależne od ich męskości. Kiedy przyszedł Jezus - Potomek kobiety i Potomek Abrahama - ten

fizyczny znak stał się zbędny i został zastąpiony przez chrzest. Choć znaczenie tych dwóch rytuałów jest nieco różne, symboliczne elementy obrzezania nadal są ważne dla współczesnego ludu Bożego.

### **Pascha**

Obrzęd Paschy został ustanowiony w noc wyjścia Izraelitów z Egiptu. Krew baranka zabitego przed zachodem słońca posłużyła do oznaczenia drzwi domów Izraelitów, by zapobiec śmierci pierworodnych (Wj 12,12-13). Tak więc Pascha była nierozdzielnie połączona z historycznym wyzwoleniem Izraelitów z niewoli. Wiązała się także z agrarnym świętem początku żniwa, gdyż w ramach obchodów Paschy Izraelici przynosili do świątyni snop pierwszych dojrzałych kłosów (Wj 34,18-27). Pascha była zatem celebracją nie zwyczajnego życia, ale nowego życia - życia w obfitości i wolności z Panem. Zasadniczym elementem rytuału paschalnego było ofiarowanie baranka.

Ta ofiara była symboliczna w podwójnym sensie. Po pierwsze, symbolizowała ratunek dla pierworodnego. Baranek był zabijany w zamian za pierworodnego Izraelitę, a zatem był zastępczą ofiarą. Po drugie, cały rytuał miał przypominać doświadczenie wyjścia z Egiptu czyli uwolnienia z niewoli. Każdy szczegół ceremoniału wskazywał pośpiech w przygotowaniu do wyjścia - mięso było upieczone zamiast ugotowane, a zamiast warzyw spożywano zioła (Wj 12,8-10), ubiór był tak skompletowany, by można było wyjść w każdej chwili, a posiłek spożywano w pośpiechu (Wj 12,11). Tak więc dla pierwszych uczestników Pascha była deklaracją wiary w cudowne wyzwolenie, którego Bóg miał dokonać tej nocy.

Jezus ustanowił Wieczerzę Pańską podczas swojej ostatniej Paschy na Ziemi. Obrzęd Wieczerzy Pańskiej zastąpił Paschę. Tak więc rytuał Wieczerzy Pańskiej ma także podwójny wymiar czasowy. Zwraca uwagę na to, czego Bóg dokonał dla nas w przeszłości, ale wskazuje także to, czego Bóg dokona w przyszłości. W Joz 5 lud Boży znajdował się także w takim punkcie między przeszłością a przyszłością, wyzwoleniem a odpoczynkiem.

### **Ołtarze**

Ołtarz odgrywał bardzo ważną rolę w rytualnym systemie starotestamentowym i był ważnym elementem nabożeństwa w czasach patriarchów. Choć pierwsza wzmianka o ołtarzu pojawia się dopiero w Rdz 8,20, pierwsza ofiara została złożona, kiedy Bóg uczynił dla Adama i Ewy ubiór ze skóry zwierzęcia (Rdz 3,21). Podobnie jak obrzezanie, składanie ofiar było praktykowane nie tylko przez Izraelitów. W gruncie rzeczy składanie ofiar było normą w starożytnych religiach. Jednak w starotestamentowym systemie ofiarniczym ofiary nie służyły karmieniu, obłaskawianiu czy uspokajaniu rozgniewanego bóstwa, ale były środkiem wyrażającym Boże miłosierdzie dla grzeszników i przedstawiającym sposób, w jaki Bóg dokonuje pojednania grzeszników z sobą.

Obok zadośćuczynnej funkcji ofiar składanych na ołtarzu, sam ołtarz pełnił także ważną rolę w religijnym doświadczeniu ludu Bożego. Jako akt nabożeństwa budowa ołtarza wyznaczała nowy początek (Rdz 8,20) i oznaczała miejsca pielgrzymowania (Rdz 12,7; 13,18). Były także miejscem modlitwy wstawiennej (Hi 1,5) i dziękczynienia (Ps 26,6-7). Obok tego ołtarze mogły być pomnikami łaskawych dokonań Boga. W *Księdze Jozuego* ołtarz, na którym nie składano ofiar, stał się pomnikiem religijnej tożsamości plemion zamieszkujących tereny na wschód od Jordanu (Joz 22,26-28). W Joz 8 ołtarz zbudowany na Górze Ebal był znakiem ratyfikacji przymierza, odnowienia poświęcenia ludu Panu. Wszystkie te aspekty występujące w znaczeniu ołtarzy w czasach patriarchów znalazły wyraz w służbie świątyni, gdzie Izraelici oddawali cześć Bogu, modlili się, składali ślubowania, wspominali łaskawe dokonania Boga, wyznawali grzechy i prosili o przebaczenie na mocy ofiary złożonej na ołtarzu świątynnym.

Golgota jest ostatecznym ołtarzem, na którym Baranek Boży został ofiarowany raz na zawsze za wszystkich (Hbr 10,10). Podobnie jak w symbolicznym systemie rytualnym, ofiara Chrystusa jest osią planu zbawienia. Chrystus na mocy własnej krwi nowego przymierza wstawia się za skruszonymi grzesznikami (Hbr 7,25). Jako wyznawcy Chrystusa jesteśmy powołani do traktowania samych siebie jak żywe ofiary miłe Panu (Rz 12,1). W Chrystusie ołtarz śmierci staje się drzwiami życia.

## **Część III: Zastosowanie**

### **Współczesne rytuały w Kościele**

Rytuały czyli obrzędy stanowią część życia społeczności Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego. Poniżej wymienione są obrzędy najczęściej praktykowane w adwentystycznych zborach. Zastanów się, jak każda z tych praktyk wpływa na twoje osobiste duchowe życie.

1. Błogosławienie dzieci
2. Chrzest
3. Wieczerza Pańska
4. Ślubowanie małżeńskie
5. Pogrzeb

**Między „już” a „jeszcze nie”**

Religijne doświadczenia związane z rytuałami, o których uczyliśmy się w tym tygodniu, wskazują na napięcie określane jako napięcie między „już” a „jeszcze nie”, które w *Księdze Jozuego* przejawia się jako dystans między wyzwoleniem a odpoczynkiem. Zbawienie Izraela było aktualną, niezaprzeczną rzeczywistością, al Izraelici nadal wyglądali ostatecznego spełnienia, kiedy wreszcie będą mogli się cieszyć Bożym odpoczynkiem. W *Nowym Testamencie* to napięcie między królestwem Bożym jako aktualnym a przyszłą rzeczywistością także jest wyraźnie widoczne. Według Ellen White „królestwo Boże (tzn. królestwo łaski) już zostało ustanowione. Jednak pozostaje jeszcze do spełnienia eschatologiczne królestwo (tzn. królestwo chwały), które «nie zostanie ono ustanowione, dopóki Chrystus nie przyjdzie po raz drugi» (Ellen G. White, *Wielki bój*, wyd. 20, Warszawa 2019, s. 215)” (Kwabena Donkor, „Kingdom of God,” *The Ellen G. White Encyclopedia*, Hagerstown 2013, s. 919).

1. Jak doświadczyłeś napięcia między „już” a „jeszcze nie” w twojej duchowej drodze z Bogiem?
2. Jak fakt, że już w czasach starotestamentowych wierzący doświadczali tego napięcia, pomaga ci zrozumieć twoje chrześcijańskie doświadczenie jako nieustanną wędrówkę?

**MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI**

- **Przewodniki**- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”.
- **Pytania**- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej.  
[www.adwent.pl](http://www.adwent.pl)  
**dział: Studium biblijne**
- **Materiał do „Czasu misji”:**  
<https://adwent.pl/czas-misji>

**KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI**

- Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii.
- Propozycje dodatkowych zajęć.
- Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium.
- Wspólnota, modlitwa

**każdy czwartek, godz.20.00****Zoom: 856 5129 9515****Kod dostępu: Biblia**